

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE AND TECHNOLOGY: PROBLEMS, PROSPECTS AND INNOVATIONS

**PROCEEDINGS OF XII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
SEPTEMBER 1-3, 2023**

**OSAKA
2023**

SCIENCE AND TECHNOLOGY: PROBLEMS, PROSPECTS AND INNOVATIONS

Proceedings of XII International Scientific and Practical Conference

Osaka, Japan

1-3 September 2023

Osaka, Japan

2023

10.	<i>Іващенко Д. С.</i>	68
	КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ОСНОВІ МУЛЬТИАГЕНТНОГО ПІДХОДУ	
11.	<i>Кириленко М. В., Рябков В. І., Тім В. А.</i>	71
	EFFICIENCY OF FRICTION DISCS IN BRAKE WHEELS IN AVIATION	
12.	<i>Поляков М., Пітак І., Шестопалов О.</i>	85
	ПРОЦЕС РЕГЕНЕРАЦІЇ АМІАКУ У ХІМІЧНІЙ ІНЖЕНЕРІЇ	
GEOGRAPHICAL SCIENCES		
13.	<i>Наврюленко О. Р.</i>	95
	ECOSYSTEM SERVICES OF URBAN GREEN SPACES (BY THE CASE OF KYIV)	
PEDAGOGICAL SCIENCES		
14.	<i>Гориславець Т., Курєнкова А. В.</i>	104
	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ДІАГНОСТИКИ КОМУНІКАТИВНОГО МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗНМ	
15.	<i>Нагорняк Ю. С.</i>	110
	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ОПАНУВАННЯ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧКИ ПИСЬМА	
16.	<i>Перебейнос В. Б., Пакулин С. Л., Феклистова І. С., Пакулина А. С.</i>	116
	ПОЛОЖИТЕЛЬНОЕ ВЛИЯНИЕ СИСТЕМАТИЧЕСКИХ ФИЗИЧЕСКИХ УПРАЖНЕНИЙ НА СОСТОЯНИЕ ЗДОРОВЬЯ ПОЖИЛЫХ ЛЮДЕЙ	
17.	<i>Хуан Юйсі, Ван Цзісюань</i>	127
	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО КУЛЬТУРНОЇ ТРАНСМІСІЇ ЗАСОБАМИ ПІСЕННОГО ФОЛЬКЛОРУ	
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
18.	<i>Пріснякова Л. М., Бурхан- Крутоус Л. А.</i>	131
	ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ РЕВНОЩІВ	
CULTUROLOGY		
19.	<i>Роговська Є. В., Борисенко Н. С.</i>	138
	ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАХІДНОПОМОРСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ	

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ РЕВНОЩІВ

Пріснякова Людмила Макарівна

доктор психології, професор
завідувачка кафедри психології

Бурхан- Крутоус Лілія Анатоліївна

магістранта кафедри психології
ДГУ Україна

Анотація. Ревнощі, незважаючи на безсумнівну значимість, цього почуття в реальному, повсякденному житті людини, а також на очевидний інтерес літератури і мистецтва до цієї теми, знаходиться в числі периферійних, недостатньо розроблених проблем. Між тим, цілісний розгляд цього феномена як одного з найбільш характерних онтологічних проявів природи людини дозволяє описати простір моральних відносин у суспільстві та особливості індивідуальної моралі в більш повному і коректному вигляді.

Таким чином, актуальність звернення до аналізу феномена ревнощів визначається, перш за все, її загальнолюдським і культурно-універсальним характером, що обумовлює можливість цілісного розуміння багатогранної і суперечливої природи людини.

Ключові слова: ревнощі, тиранічні, ревнощі від ущемлення, ревнощі звернені та приватні:

Феномен ревнощів є вкрай складним при вивченні в рамках психології та соціології і, в першу чергу, це пов'язано з необхідністю вибору системи понять і категорій, за допомогою яких можна визначити зміст, види, джерела формування, характеристики прояви та функції досліджуваного явища. Ревнощі

є самостійним відносно незалежним феноменом, в основі якого лежить акт відносини. Ревнощі – це феномен негативно забарвленого почуття в міжособистісних стосунках зі складною психологічною структурою, що включає: проблеми із самооцінкою, невпевненість, страх, гнів, заздрість і виникає при реальній чи уявній нестачі любові, уваги, симпатії від коханої або значущої людини та формує стан болісного сумніву у вірності, коханні та відданості партнера.

Приводом для виникнення ревнощів зазвичай є зрада або нерозділене кохання. Породжується аналізоване почуття абсолютно певними рисами характеру людини (образливість, помисливість, вразливість, підвищена сугестивність, підозрілість, конфліктність, нестриманість, настороженість і ін.). Роль умов, що сприяють виникненню ревнощів, грають різноманітні чинники, серед яких найбільш важливі: прояв зневаги у взаєминах, постійне вихваляння сторонніх осіб, тимчасова розлука, сексуальна дисгармонія, виховання в душі недовіри до представників протилежної статі, власні враження від фактів невірності батьків, друзів, невтішні минула репутація партнера та ін. Різко підвищує підозрілість, ускладнюючи відносини партнерів, і систематичне вживання алкоголю, наркотиків.

Основними умовами виникнення ревнощів є актуальна значимість об'єкта і оцінка його як власності (ризикую його втрати), ситуативна актуальна значимість тієї частини світу, з якою взаємодіє або має намір вступити у взаємодію індивід, і оцінка її з точки зору суб'єктивної цінності, надійності. Ревнощі до інших людей, до світу або до соціальних благ і сторонам буття є єдиним психологічним феноменом, що має подібні умови виникнення, характеристики прояви і закономірності функціонування.

Отже головний стержень ревнощів - невідомість. Ревнивець ніколи не буває повністю упевнений в зраді своєї "половини". Ця неочевидність і вимотує його, примушує робити найдурніші або божевільні вчинки, щоб повністю запевнитися в своїх припущеннях або відмести їх.

З будь-якої ситуації завжди є три виходи: змінити ситуацію; змінитися

самому; залишатися в ситуації, яка ще погіршуватиметься. Ревнивець не може змінити ситуацію - він все так само одружений, навколо всі ті ж люди, і взагалі він вважає, що він ще не повністю упевнений в зраді, щоб міняти своє (і не тільки своє) життя. Ревнивець не може змінитися сам - це закладено в його характері. Тому він продовжує тонути в пучині своїх підозр, які, немов ваблячи і заманюючи, ведуть все далі, не підтверджуючись і не відкидаючись.

Іноді ревності спалахують раптово у абсолютно не схильної до цього людини; вона може бути короткочасною, і іноді настільки живучою, що переживає і саму любов. Ревності не зважають ні на закони, ні із здоровим глуздом: можна ревнувати до давно померлого або ще не зустрінутого; ревнувати бездоганну людину по явному наклепу; відкидати докази вірності і хапатися за найдрібніші натяки на зраду.

Переживання ревностей можуть наростати день за днем або затихати на довгий час, можуть підточувати душу однієї людини, а можуть випліскуватися на оточуючих. Чоловіки частіше схильні носити переживання в собі, а жінки нерідко навіть без причини привселюдно скаржаться на зради чоловіка, залучають до висліджування подруг і навіть випадкових людей.

Виявлено, що існують декілька видів ревностей: тиранічні, від ущемлення, звернені та приватні:

Тиранічні ревності: Такі люди схильні пред'являти навколишнім дуже високі вимоги, виконати які буває вкрай важко або зовсім неможливо. До того ж їх непомірні вимоги ні в кого не викликають співчуття, тому що душевні властивості цих осіб не мають у своєму розпорядженні до них інших людей, а навпаки, сприяють виникненню конфліктів, ускладнення відносин у родині.

Ревності від ущемлення: Є долею людей з тривожно-недовірливим характером, невпевнених у собі, легко впадають в смуток і розпач, що схильні перебільшувати неприємності і небезпеки. У багатьох з них всі ці властивості супроводжуються дуже низькою самооцінкою. Вважаючи себе людьми слабкими, нецікавими, вони вважають, що не має права розраховувати на добре ставлення оточуючих.

Звернені ревності: Зазвичай звернені ревності виникають на місці згаслої любові або там, де її і зовсім не було, так як зберігається любов (навіть власницька) рідко поєднується з потребою різноманітності і мріями про інших партнерів. Цей тип ревності досить широко поширений.

Приватні ревності: Приватні ревності зароджується під впливом життєвого досвіду. Якщо людина виховується в душі недовіри до інших людей і йому поволі вселяють, що «всі жінки (усі чоловіки) однакові», то немає нічого дивного в тому, що він починає чекати підтвердження цієї думки і від свого партнера і відповідним чином до нього ставиться.

Визначення змістовних характеристик почуття ревності у чоловіків та жінок проводилося за допомогою авторської анкети «Критерії ревності», яка розроблена на основі таблиці «Психологічний зміст і феноменологія реакцій ревності» О.М. Волкової.

Аналіз отриманих результатів дозволяють виявити вікові особливості прояву критерії ревності у стосунках. Для обробки результатів дослідження учасники були об'єднанні в чотири вікові групи по 30 осіб в кожній: 1- 20-25 років; 2 – 26-35 років; 3- 36-45 років; 4 – 46-55 років; 5- 56-65 років.

Табл. 1

**Критерії ревності за допомогою авторської анкети,
яка розроблена на основі таблиці «Психологічний зміст і феноменологія
реакцій ревності» О. М. Волкової.**

№ п.	1 група (30 особа)	2 група (30 особа)	3 група (30 осіб)	4 група (30 осіб)	5 група (30 осіб)
1.Стабілізація відносин	10 осіб	20 осіб	15 осіб	15 осіб	10 осіб
2.Розрив відносин	20 осіб	10 осіб	15 осіб	15 осіб	20 осіб
3.Глибина та тривалість переживань	Сильні, помірні	Сильні, помірні	Тривалі, сильні	Тривалі, сильні	Сильні, помірні
4.Контроль над собою	Повний та частковий	Повний	Повний	Частковий та повний	Частковий та повний
5.«Що для вас ревності?»	Прояв почуттів	Прояв почуттів	слабкість	слабкість	Прояв почуттів

Аналіз результатів анкетування свідчить, що в 1 та 5 групах домінує розрив відносин. Питання стабілізація відносин з партнерами демонструє що з віком відбувається стабілізація відносин (з 26 до 55 років), тобто домінує тенденція зберігання та стабілізація відносин. Якщо в першій, другій та п'ятій групах глибина та тривалість переживань сильні та помірні, то з віком переживання тривалі та сильні. Це свідчить про зміну намірів на майбутнє сімейне життя та на оцінювання партнера в цілому та зокрема в конфліктній ситуації. Як свідчить аналіз в міжособистісних стосунках домінують прихильність та відповідальність і зменшується значення складової, яка свідчить про сексуальність.

Вивчення думок про ревності учасників емпіричного дослідження проводилось за допомогою опитувальника «Ревності, на Вашу думку». Результат опитування наведено в таблиці 2.

Табл. 2.

«Ревності, на Вашу думку?»

Твердження	Кількість учасників дослідження
Ревності корисні в малих дозах	50 осіб - 33.33 %
Ревності - це наслідок комплексів	31 осіб - 20.66%
Ревності - показник любові	20 осіб - 13.33 %
Ревності- вбивають любов	10 осіб - 6.66 %
Ревності тільки руйнують людину	18 осіб – 12 %
Ревності штовхають на злочин	11 осіб - 7.73 %
Ревності розпалюють пристрасть	10 осіб - 6.66%

Опитувальник «Ревності, на Вашу думку?» виявив 33.33% респондентів вважають, що ревності корисні в малих дозах; 20.66 %, що ревності - це наслідок комплексів; 13.33% впевнені, що вони - показник любові; 6.66% навпаки, що ревності вбивають любов; 12% думають, що ревності тільки руйнують людину; 7.73% респондентів вважають, що вони штовхають на злочин; 6.66 % вважають, що ревності розпалюють пристрасть.

Було виявлено, що роль ревності у соціальних відносинах не може бути визначена однозначно. З одного боку, вона цінна і корисна, оскільки стимулює

людську активність, старанність у досягненні поставленої мети. Але з іншого боку, ревності, виявляється зовні, може породжувати серйозні соціальні конфлікти і навіть призводити до скоєння злочинів.

У підсумку дослідження розкриває такі дефініції досліджуваного концепту:

- ревності – це болісний сумнів у чийсь вірності («недовіра»), любові, повній відданості, підозра в прихильності, більшій любові до когось іншого;
- ревності – це небажання ділити що-небудь з кимось іншим; заздрощі до успіху іншого;
- ревності – суперництво, що веде до страху, боротьби, розлучення;
- це явище має, переважно, негативне забарвлення, пов'язане з негативними емоціями та почуттями (злість, гнів, відчай, страждання, апатія, ненависть, сльози, образа, тривога).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петяк О. В. Психологічні особливості ревності як феномену подружнього життя. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: психологічні науки. Хмельницький, 2018. 3 (11). С. 251–266.

2. Петяк О. В. Дослідження особливостей взаємозв'язку ревності та агресії у шлюбних партнерів. Теорія і практика сучасної психології : зб. наук. пр. Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2019. 3 (1). С. 148–152. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/8003>.

3. Петяк О. В., Комар Т. В. Методи психологічної діагностики проявів почуття ревності у шлюбних партнерів. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка. Загальна психологія. Історія психології. Етнічна психологія. Київ; Ніжин: ПП Лисенко, 2020. 9 (13). С. 311-329.

4. Петяк О. В. Особистісна тривожність як індивідуально-психологічний

чинник ревностів у шлюбних стосунках студентів. Теорія і практика сучасної психології : зб. наук. пр. Запоріжжя: Класич. приват. ун-т, 2020. 3 (1). С. 148-152.

5. Петяк О. В. Поведінкові реакції ревнивців та особливості психокорекції ревностів у шлюбних партнерів. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія. Харків: НАУ, 2020. 3 (1). С. 148-152.

6. Петяк О. В. Ревності шлюбних партнерів в сучасних українських сім'ях. II міжнародна науково-практична конференція «Наукові пошуки: актуальні дослідження, теорія і практика». Секція: Психологія: «Соціально-психологічні проблеми особистості, її розвитку та самореалізації». Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 46–49